

Økonomiplan

2023 - 2027

Et samfunn
der ingenting
går til spille

I·V·A·R

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	2
2	VISJON OG HOVEDMÅL	3
2.1.1	Visjon	3
2.1.2	Hovedmål	3
3	VIRKEOMRÅDE OG STYRING	4
3.1.1	IVAR bidrar til å nå ambisiøse miljømål	4
3.1.2	Pådriver i den sirkulære økonomien	4
3.1.3	Omstilling	5
3.2	STATUS OG PRIORITERTE OPPGAVER	5
3.2.1	Vann	5
3.2.2	Avløp	5
3.2.3	Gjenvinning	6
	ØKONOMIPLAN FOR 2023 - 2027	8
3.3	FORUTSETNINGER	8
3.3.1	Investering	8
3.3.2	Finansiering og renteutvikling	8
3.3.3	Driftsnivå	9
3.3.4	Befolkningsutvikling	9
3.3.5	Gebyrutvikling - selvkost	9
3.4	VANN	11
3.4.1	Priser	11
3.4.2	Økonomisk prognose	12
3.5	AVLØP	13
3.5.1	Planlagte investeringer	13
3.5.2	Priser	13
3.5.3	Økonomisk prognose	14
3.6	RENOVASJON	15
3.6.1	Planlagte investeringer	15
3.6.2	Priser	15
3.6.3	Økonomisk prognose	16
3.7	KOMMUNE-VAR OG NÆRING	17
3.8	IVAR – RENOVASJON RYFYLKE	17
4	OPPSUMMERING AV ØKONOMIPLAN 2023 – 2027	18

1 INNLEDNING

Økonomiplanen for 2023 - 2027 følger opp IVARs visjon og hovedmål vedtatt i november 2021. Målene gir retning for IVARs arbeid med å hjelpe regionen til å lykkes med det grønne skiftet, samtidig som vi bevarer fokus på IVARs arbeid for sikker forsyning gjennom effektive samfunnsløsninger som bidrar til robust økonomi. Oppfyllelse av hovedmålene vil gjøre at IVAR vil gi et særskilt bidrag til å nå noen utvalgte av FNs bærekraftsmål.

Økonomiplanen tar opp i seg styrets løpende økonomiske vurderinger og disposisjoner.

Budsjettet for 2023 inngår som første år i økonomiplanen. Økonomiplanen er et styringsdokument som gir en helhetlig oversikt over de økonomiske disposisjonene i selskapet. Arbeidet med budsjettet rullerer og tar utgangspunkt i rammene satt i økonomiplanen.

Bruken av femårsplaner medfører at eierkommunene får signal om priser og prisprognoser på et tidlig tidspunkt. Det er samtidig viktig å være oppmerksom på at endringer likevel kan forekomme, som følge av endringer i IVARs rammebetingelser eller andre forhold.

Ustabile energipriser som følge av krigen i Ukraina, samt raske rentehevinger gjør det særlig krevende å gi trygge prisprognoser i denne økonomiplanen. Det er derfor i større grad en vanlig heftet usikkerhet ved prognosene for IVARs kostnader.

Brannen ved ettersorteringsanlegget på Forus i juli 2022 satte anlegget ut av spill. Hoveddelen av restavfallet leveres inntil videre direkte til forbrenning, uten forutgående utsortering til materialgjenvinning. De innbyggerne som ønsker det, kan sortere ut plast og levere på utplasserte steder i flere av IVARs eierkommuner. IVAR sender dette til sortering i europeiske anlegg for videre materialgjenvinning. Prisøkningene for behandling av restavfall som var varslet i forrige økonomiplan er reversert, og prisen for restavfall er holdt på 2022-nivå.

2 VISJON OG HOVEDMÅL

2.1.1 Visjon

IVARS visjon er et samfunn der ingenting går til spille.

2.1.2 Hovedmål

Målene er fordelt på tre områder. Hvert område har et hovedmål og tre delmål.

- IVAR sitt samfunnsoppdrag
- Hvordan IVAR jobber
- IVAR som arbeidsplass

<i>IVARs samfunnsoppdrag</i>	<i>Hvordan IVAR jobber</i>	<i>IVAR som arbeidsplass</i>
Vi skal være ledende innen bærekraftige samfunnsløsninger	Vi skal være kunnskapsrike og i spissen for bedre løsninger	Vi skal være en utviklende og inkluderende arbeidsplass
Vi skal være et regionalt fyrtårn for klima og miljø.	Vi skal være kostnadseffektive og skape smarte løsninger.	Vi skal samarbeide på tvers og gjøre hverandre gode.
Vi skal levere samfunnskritiske tjenester – alltid.	Vi skal søke samarbeid for å utvikle gode tjenester i regionen	Vi skal ha et arbeidsmiljø som bygger på respekt og raushet.
Vi skal holde ressursene i kretsløpet.	Vi skal stadig forbedre oss.	Vi skal tilrettelegge for utvikling og læring.

2.1.3 Bærekraftsmål

Gjennom realisering av IVARs hovedmål vil vi gi viktige bidrag til å nå følgende av FN sine bærekraftsmål:

- Nr 6: Rent vann og gode sanitærforhold
- Nr 7: Ren energi til alle
- Nr 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn
- Nr 12: Ansvarlig forbruk og produksjon
- Nr 14: Livet i havet
- Nr 17: Samarbeid for å nå målene

3 VIRKEOMRÅDE OG STYRING

Selskapet eies av kommunene Gjesdal, Hjelmeland, Hå, Klepp, Kvitsøy, Randaberg, Sandnes, Sola, Stavanger, Time, Strand og Suldal. Det er lagt til grunn at totalt antall innbyggere i 2022 er rundt 355 000.

IVAR ledes av et representantskap med 25 medlemmer fordelt i hovedsak basert på folketallet i de respektive eierkommunene. Representantskapet velger fem medlemmer til styret i selskapet, i tillegg til at ansatte i IVAR velger to medlemmer og to observatører til styret. Styret ansetter administrerende direktør.

IVAR har som formål å anlegge og drive kommunaltekniske fellesanlegg for vann, avløp og renovasjon. Selskapet kan påta seg andre arbeidsoppgaver eierne og selskapet måtte bli enige om. Selskapet kan også inngå samarbeidsavtaler med kommuner, andre selskaper og virksomheter.

Selskapet kan delta på eiersiden i andre selskaper, når dette ligger innenfor de rammer IKS-loven og eventuelle andre lover/forskrifter angir for selskapets deltakelse i selskaper/forretningsdrift.

Selskapet er sertifisert i henhold til standardene ISO 9001 og ISO 14001, og dette gir et godt grunnlag for å møte forpliktelser og mål innenfor kvalitet, helse, miljø og sikkerhet.

3.1.1 IVAR bidrar til å nå ambisiøse miljømål

IVARs eierkommuner har de siste årene vedtatt tydelige miljømål gjennom egne klima- og miljøplaner eller kommuneplaner. Målene setter rammer for en mer bærekraftig samfunnsutvikling, men stiller også krav til driften av de kommunale tjenestene.

Gjennom gode helhetsløsninger for vann, avløp og renovasjon er IVAR en viktig bidragsyter for å nå flere viktige miljømål for samfunnsutviklingen. Sammenligninger viser at våre eierkommuner har høy måloppnåelse når det gjelder miljøkrav innenfor vann, avløps- og renovasjonstjenestene.

IVAR bidrar til å oppfylle miljømål også gjennom sin egen drift, ved blant annet å benytte fossilfrie driftsmidler i så stor utstrekning som mulig, og legge til rette for fossilfrie anleggsplasser for anlegg der vi er byggherre.

IVAR utarbeider klimaregnskap for gjenvinningsområdet, vann og avløp. Dette gir både oss og eierne mulighet til å overvåke oppnåelsen av klimamål. Det pågår arbeid med å utvikle klimaregnskapet til også å omfatte vår utbyggingsaktivitet, samt å harmonisere metodikk og fremstilling av klimaregnskapet på tvers av de ulike tjenestene.

3.1.2 Pådriver i den sirkulære økonomien

Fremveksten av den sirkulære økonomien gjør at IVAR i fremtiden blir en produsent av nye råvarer, og i mindre grad en behandler av avfall og avløp gjennom lineære prosesser. Slik bidrar vi til å redusere behovet for jomfruelige råvarer, og reduserer klimautslippene.

Den sirkulære økonomien vil også medføre en omstilling for organisasjonen, der det blir særlig viktig å bygge opp kompetanse på nedstrømsmarkedet for våre resirkulerte råvarer. Dette er fortsatt et umodent marked, og det vil være krevende å sikre stabil etterspørsel etter våre råvarer.

På våre anlegg på Grødal og i Mekjarvik produserer IVAR biogass basert på matavfall og slam fra avløpsrensing. Bioresten som blir igjen etter gassproduksjonen benyttes til jordforbedring i Sør-Norge eller inngår i produksjon av gjødsel som for tida selges til et norsk selskap som videreselger til Vietnam.

Selv om vi i dag har løsninger for håndtering av all vår biorest, er en stabil, miljømessig og økonomisk gunstig håndtering av bioresten fra våre anlegg en kontinuerlig utfordring. I IVAR sitt nærområde er det allerede et gjødseloverskudd på grunn av omfattende husdyrhold i landbruket. Det er ventet endringer i regelverket for gjødselvarer som kan få betydning for bruken biorest. Fremtidig utvikling av rammebetingelser

for anvendelse av jordprodukter og gjødsel basert på avløpsslam er uforutsigbar, og dette området vil kreve oppmerksomhet fremover.

3.1.3 Omstilling

Husholdningene har det siste halvåret opplevd en stor kostnadsøkning som følge av økte strømutgifter, renteøkning og økte priser generelt. Økning i gebyr kommer på toppen av dette. Det er dermed særlig viktig å sikre kostnadseffektiv drift av offentlige tjenester. I 2023 er det lagt opp til en reduksjon på ca. 12 millioner kroner i driftsbudsjettet, som er en dobling av omstillingsbeløpet siden 2021. Det legges i utgangspunktet opp til at alle deler av drifta skal bidra til å finne gode og varige innsparinger. Reduksjon i energiforbruk, kjemikalier og økt anleggsutnyttelse er de tiltakene som gir størst effekt. IVAR har tatt i bruk Lean i sitt arbeid for kontinuerlig forbedring, og dette vil være et viktig verktøy også i omstillingsarbeidet.

3.2 STATUS OG PRIORITERTE OPPGAVER

3.2.1 Vann

Gjeldende hovedplaner for vannforsyning i byområdet og Jæren innebærer tre hovedtiltak:

- økt kapasitet og utvidet vannbehandling på Langevatn
- ny hovedvannkilde
- hovedvannledning fra Langevatn til Tjensvoll

Det nye vannbehandlingsanlegget på Langevatn ble satt i ordinær drift juni 2021. De nye prosesstrinnene er ozonering og biofilter. Formålet er å redusere fargen i drikkevannet, redusere lukt og smak og øke den hygieniske sikkerheten i vannproduksjonen.

Vanninntakene er i Storevatn og Stølsvatn. Stølsvatn har et lite vannvolum og er derfor sårbar for økt tilførsel av humusstoffer og mikroorganismer i nedbørperioder. Storevatn er betydelig større og har en bedre og mer stabil vannkvalitet enn Stølsvatn. Begge kildene har tidvis, og spesielt om høsten, en forringet bakteriologisk vannkvalitet. Vannkildene er relativt grunne og har derfor høye sommertemperaturer. Storevatn og Stølsvatn (sammen med Romsvatn) vil på sikt ikke ha tilstrekkelig kapasitet til å dekke vannbehovet i tørrår.

I hovedplanarbeidet ble det lagt vekt på å finne en stor, dyp hovedvannkilde med tilstrekkelig kapasitet i mange år framover, med stabil og hygienisk sikker vannkvalitet og lav temperatur året rundt. Etter omfattende vurderinger ble konklusjonen at Birkelandsvatn er det beste alternativet. Etter en langvarig søknadsprosess gav Olje- og energidepartementet i mai 2020 konsesjon til uttak av drikkevann fra Birkelandsvatn. Det pågår nå arbeid med reguleringsplan for adkomstvei og uttakspunkt i Bjerkreim kommune. Vi planlegger med oppstart av anleggsarbeidene i 2025 og at ny hovedvannkilde skal tas i bruk innen 2030, som samsvarer med ny, oppdatert prognose for vannforbruk framover.

Eksisterende hovedvannledning fra Langevatn til Tjensvoll ble etablert i 1997-1999. I hovedplanen i 2013 ble det konkludert med at det må bygges en ekstra hovedvannledning for å øke sikkerheten i vannforsyningen. Anleggsarbeidene er i gang og skal fullføres i perioden 2021-2024.

3.2.2 Avløp

Både Sentralrenseanlegg Nord-Jæren (SNJ) og Grødaland-anlegget har kapasitet til å motta mere substrater fra industri- og næringsvirksomheter for økt biogassproduksjon. Det jobbes aktivt i markedet for å inngå leveranseavtaler.

Med tiltak for å kildesortere mat- og hageavfallet som i dag leveres i brun dunk, blir det nå frigjort ytterligere kapasitet på Grødaland for å motta andre substrater. Fjerning av hageavfallet vil også bedre driftsbetingelsene for anlegget på Grødaland.

Det er en forutsetning at biogassanlegget på Grødaland skal dekke sitt energibehov med fornybar energi. Det pågår arbeid med ulike løsninger for dette.

For både SNJ og Grødalaland gjennomføres analyser for å redusere energibruken og bedre klimaavtrykket.

Det er startet opp arbeid med ny hovedplan avløp, som vil omfatte både transportsystem, avløpsrensing og slambehandling. Våre eierkommuner er representert i prosjektgruppen for at vi skal avveie ulike hensyn og velge de beste totalløsningene for framtida.

3.2.3 Gjenvinning

IVAR har et komplett system for mottak og behandling av avfall. Restavfall og papir ble frem til brannen i juli levert til vårt ettersorteringsanlegg på Forus. Etter dette blir mesteparten av avfallet levert til Forus energigjenvinning. Papir blir levert til anlegg i Bergen og Oslo. Våtorganisk avfall (matavfall) leveres til vårt biogassanlegg på Grødalaland.

Alle kommunene opererer hentesystemer med egne dunker for restavfall, papir og organisk avfall. Enkelte kommuner har også henteordning for glass/metall og grovavfall. I 2023 innfører alle kommunene separat kildesortering av hageavfall, i tråd med ny avfallsforskrift og IVARs beslutninger om å ikke ta imot hageavfall ved Grødalaland.

- Ettersorteringsanlegg bidro til å oppnå miljømål

I henhold til statistikken for faktisk avfallhåndtering oppnådde regionen i 2020 en sorteringsgrad for sitt husholdningsavfall på 69,4 prosent, og en materialgjenvinningsgrad på 50,1 prosent.

I perioden fra ettersorteringsanlegget ble satt i drift i januar 2019 og frem til brannen i juli 2022 produserte anlegget stadig bedre, og utsorterer mer plast enn det innbyggerne selv klarte tidligere.

Den viktigste funksjonen til ettersorteringsanlegget var å ta ut fossilt materiale som plast og metall fra restavfallet før det sendes til forbrenning og energigjenvinning. Dette reduserer utslippene knyttet til forbrenningen, og materialgjenvinningen reduserer bruk av jomfruelige materialer med tilhørende utslipp. Basert på resultatene for første halvår 2022 er det blitt stipulert utsorteringsmengder for hele året, og den samlede klimaeffekten er beregnet. Den samlede effekten av utsortering av plast er beregnet til 30 000 tonn CO2 ekvivalenter, mens for papir og metall er den beregnet til 5 000 tonn. Dette tilsvarer utslippet fra om lag 21 000 biler.

Med ettersortering nærmet IVAR-kommunene seg oppnåelse av målet om 75 prosent sorteringsgrad innen 2022 som IVAR kommunene har fastsatt i avfalls- og ressursplanen for IVAR-regionen. I tillegg var vi nær EU-målet om en materialgjenvinningsgrad på 55 prosent, som EU har satt for 2025. Dette viser at IVAR-kommunene har hatt en høyere måloppnåelse innenfor avfallshåndtering enn mange andre kommuner, og vesentlig høyere enn andre sentrale byområder det er naturlig å sammenligne seg med. Det er kjent at mange norske kommuner vil måtte gjøre omfattende tiltak for å innfri målet for materialgjenvinning i tide – snittet i landet er for tiden på 40 prosent.

Ny avfallsforskrift trer i kraft fra nyttår, og det legges opp til et krav 60 prosent utsortering av plast for alle norske kommuner innen 2030 og 70 prosent innen 2035. Dette målet vil vi oppnå dersom vi får ettersorteringsanlegget i full drift igjen. Utsortering av plast ved kildesorteringsordningen regionen hadde frem til 2018 var 25 prosent i snitt for IVAR-kommunene. Det er dermed ikke sannsynlig at målene vil kunne nås uten et ettersorteringsanlegg.

- Sammenlikning gebyr

IVAR sine renovasjonsgebyr målt opp mot de større byområdene i Norge viser at vi fortsatt ligger blant de med lavest gebyr av byområdene, til tross for at vi allerede har tatt større kostnader enn de andre for å tilpasse oss nye miljømål.

I økonomiplanen legges det opp til samme gebyrøkning som varslet i fjorårets økonomiplan. Restavfallsgebyr og gebyr for våtorganisk stiger noe mer enn prisstigning. Dette skyldes primært opparbeidet underskudd fra igangsetting av de store anleggene. Renovasjonsgebyret i IVAR skal fortsatt være

konkurransedyktig sammenliknbart med regioner med tilsvarende materialgjenvinning som oss etter justering av gebyrer.

- Gjenvinningsstasjoner

De bemannede gjenvinningsstasjonene på Forus og Sele er en stor suksess og har vært i drift i flere år og har en bruk langt utover de opprinnelige prognosene. Beliggenhet og fasiliteter tilsier at dette gir et meget godt tilbud til 90 prosent av befolkningen i IVAR-regionen.

Det er etablert et tilbud med bruktbutikk på gjenvinningsstasjonen der publikum kan levere brukbare ting i stedet for å kaste dem. Andre kan så kjøpe til en symbolsk pris eller hente det ut gratis. Dette er tiltak som er etterspurt av både eiere og publikum. Bruktbuå har også høyere inntjening enn forutsatt. Sele gjenvinningsstasjon driftes fremdeles, og er viktig som avlastningsstasjon for Forus.

For tiden drifter IVAR Stavanger og Sandnes sine gjenvinningsstasjoner på Rennesøy, Finnøy og Forsand. Fra 2020 har også IVAR overtatt stasjonene i Strand, Hjelmeland og Suldal, i forbindelse med innlemmingen av RYMI IKS i IVAR.

- Innsamling

IVAR har nå ansvar for innsamling av avfall i Strand, Hjelmeland og Suldal. Vi har også utvidet samarbeidsavtale med Time (forlenget til 2025) og Kvitsøy om drift av renovasjonstjenester.

Utfordringer

- Brannen ved ettersorteringsanlegget på Forus i juli 2022 har satt anlegget ut av spill. Arbeidet med verdisikring og gjenoppbygging vil pågå de neste to til tre årene, og det er foreløpig lagt opp til at et nytt anlegg kan være i full drift fra 2026.
- Forus energigjenvinning er regionens største enkeltkilde for CO₂-utslipp, og representantskapet har i vedtak besluttet at IVAR skal se på muligheten for å etablere et anlegg for fjerning av CO₂ fra forbrenningsanleggene på Forus. Dette vil være en stor investering og krever stor grad av støtte fra nasjonalt hold. Tiltaket er i tråd med IVARs egne planer og visjoner. Forbrenningsanlegget har satt av midler og arbeider med et prosjekt.
- IVAR arbeider med løsninger for å videreforedle hageavfallskompost og biorest fra Grødalaland til jordblandinger.
- Innsamlingen av matavfall inkluderer en hel del hageavfall. Hageavfallet skaper problemer for biogassprosessen og for anlegget på Grødalaland. Ny avfallsforskrift stiller krav om kildesortering av matavfall og hageavfall fra 2023. IVAR har besluttet at en kun vil ta imot matavfall på Grødalaland fra 1.1.2023. Vi forventer at nye kildesorteringsordninger er etablert i kommunene i løpet av 2023, slik at et system for prisdifferensiering av avfallsleveranser med og uten hageavfall kan innføres fra 2024.

ØKONOMIPLAN FOR 2023 - 2027

3.3 FORUTSETNINGER

3.3.1 Investering

Investeringene blir nærmere presentert i forbindelse med hvert hovedområde under. Her er en hovedoversikt, fordelt på vann, avløp, renovasjon og felles:

INVESTERINGER	PERIODEN	2023	2024	2025	2026	2027
VANN	1 334 350 000	332 850 000	357 500 000	264 000 000	220 000 000	160 000 000
AVLØP	343 800 000	69 800 000	30 000 000	64 000 000	15 000 000	165 000 000
RENOVASJON	33 200 000	33 200 000	0	0	0	0
FELLES	8 250 000	8 250 000	0	0	0	0
TOTALT	1 719 600 000	444 100 000	387 500 000	328 000 000	235 000 000	325 000 000

Det presiseres at noen av prosjektene som er lagt inn bygger på kalkyler. Detaljprosjektering viser ofte at endelig tall kan bli justert. Det hefter derfor en del usikkerhet til investeringsbeløpene utover i planperioden. Ved rullering av økonomiplanen kan det dessuten oppstå nye investeringsbehov. Investeringsprogrammet er tilpasset låneramme fra eierkommunene på 6 milliarder kroner.

3.3.2 Finansiering og renteutvikling

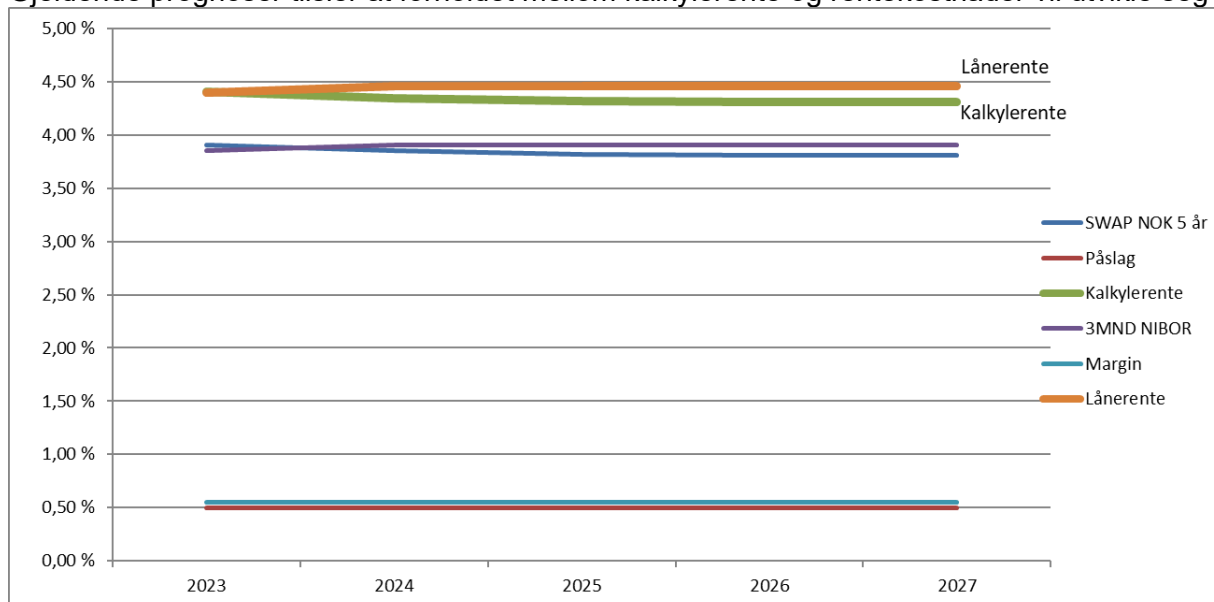
Alle nye investeringer er forutsatt finansiert med lån. Total lånegjeld vil ved årsskiftet 2022/2023 være på ca. 4,8 milliarder kroner, for så å øke i perioden. IVAR er med andre ord i stor grad påvirket av rentenivået.

I økonomiplanen er det budsjettet med rentekostnader på lånegjeld med flytende ut fra følgende nivåer:

	2023	2024	2025	2026	2027
Flytende rente	4,40 %	4,46 %	4,46 %	4,46 %	4,46 %

Gjelds- og likviditetsforvaltning skjer i tråd med IVARs finansreglementet. I henhold til forskrift og retningslinjer for selvkost, er det benyttet fem års swap-rente, pluss 0,5 prosent for beregning av kalkylerente som belastes gebyrgrunlaget. IVARs rentekostnader på lånegjeld (3 mnd. Nibor + ca. 0,55 % margin) forventes å være på samme nivå som kalkylerenten i 2023. Så tilsier prognosen at lånegjeldsrenten vil øke og ligge noe over kalkylerenten utover i planperioden. Differansen mellom kalkylerente og lånegjeldsrenter balanseres mot et rentefond under fri egenkapital.

Gjeldende prognoser tilsier at forholdet mellom kalkylerente og rentekostnader vil utvikle seg slik:

IVARs investeringer lånefinansieres, og økonomiplanen tilsier gjeldsutvikling slik det framgår nedenfor.

Utvikling gjeld og avdrag	2023	2024	2025	2026	2027
Gjeld pr. 1.1.	4 787 407 000	5 320 764 000	5 496 614 000	5 590 106 000	5 572 478 000
Nye lån	734 100 000	387 500 000	328 000 000	235 000 000	325 000 000
Avdrag	200 743 000	211 650 000	234 508 000	252 628 000	254 984 000
Gjeld pr. 31.12.	5 320 764 000	5 496 614 000	5 590 106 000	5 572 478 000	5 642 494 000

Nye lån i 2023 inkluderer også del av godkjent 2022-låneopptak som forskyves til 2023 som følge av forskjøvet framdrift i store investeringsprosjekter.

IVAR har tilpasset investeringene til kommunenes vedtak om låneramme på kr 6 milliarder. Det har over tid utviklet seg et misforhold mellom lånegjeldens samlede løpetid og den gjennomsnittlige, økonomiske levetiden for anleggene. Det foreslås derfor å justere nedbetalingsprofilen for lånegjelden i tråd med anleggsmidlenes økonomiske levetid. Denne tilpasningen må gjøres spesielt sett i lys av nedskrivninger som følge av brannen på ettersorteringsanlegget.

Gjeldsnivået tilsier at man er følsom for renteendringer. Sett i lys av renteprognosene for ett år siden, gjør de nye, høyere prognosene at gebyrgrunnlaget belastes med betydelig høyere kalkylerente sammenlignet med forrige økonomiplan. Det er snakk om en økning på over 2 prosent, hvilket utgjør 106 millioner kroner, i forhold til prognosene for 2023 i forrige økonomiplan.

3.3.3 Driftsnivå

Det er i utgangspunktet lagt til grunn en årlig generell pris- og lønnsvekst på 3,4 prosent i 2023 og 2,8 prosent i resten av planperioden for driftskostnader og driftsinntekter. Det ble i 2021 startet en omstillingsprosess med effektiviseringskrav på 6 millioner kroner for 2021 og 2022. Omstillingsarbeidet videreføres i 2023 med et ytterligere effektiviseringskrav på 11 millioner kroner.

3.3.4 Befolkningsutvikling

En del av inntektsforutsetningene i økonomiplanen er knyttet til antall innbyggere. I tråd med prognoser fra SSB er følgende befolkningsutvikling lagt til grunn:

	2023	2024	2025	2026	2027
Antall innbyggere	356 192	359 070	360 969	362 926	364 933

3.3.5 Gebyrutvikling - selvkost

IVARs gebyrer øker betydelig i 2023 sett i forhold 2022. Dette skyldes i hovedsak tre forhold:

- økte rentesatser
- høyere strømpriser
- tidligere års overskudd for vann og avløp er brukt opp og kan ikke brukes til å holde gebyrene lavere enn det årlig selvkost skulle tilsi, slik det ble gjort for 2021 og 2022.

Vann- og avløpsgebyrene ble i 2021 og 2022 videreført på samme nivå som 2020-nivå ved bruk av overskudd på selvkostfond. Økte strøm- og rentekostnader gjør at akkumulert overskudd for vann og avløp blir spist opp i løpet av 2022, og gebyrene må derfor tilpasses kostnadsnivået som sett ift. 2022-budsjett stiger kraftig på grunn av renteøkning, økte strømpriser, samt høy generell prisstigning. Det er derfor nødvendig med en betydelig gebyrøkning i 2023.

Det er lagt inn økning i kommunens gebyrer for matavfall og gjenvinningsstasjoner for 2023 i tråd med gjeldende økonomiplan. Brannen på ettersorteringsanlegget gjør at tidligere varslet økning i gebyrer for restavfall ikke gjennomføres, og 2022-gebyret videreføres uten prisstigning. Gebyrene for renovasjon må også ta høyde for inndekking av tidligere års underskudd.

Under de enkelte selvkostområdene nedenfor framgår forslag til gebyrer for 2023, og hvilke signalpriser det legges opp til i planperioden.

Kommunene har anmodet IVAR om å klargjøre gebyrene tidlig på høsten, slik at de rekker å ta høyde for endringer i IVAR-gebyrer i kommunenes egne økonomiplaner. Dette innebærer at IVAR forskutterer sine gebyrer før detaljene i egen økonomiplan er klarlagt. Årsresultatet for selvkostområdene blir dermed et resultat av gebyranslag formidlet til kommunene i begynnelsen av september. Denne praksisen har vært mer krevende denne høsten på grunn av store endringer i prognoser for rentenivå og strømpris.

Vann, avløp og renovasjon for husholdningene drives etter selvkostprinsippet og IVAR har begrenset mulighet til å opparbeide fond for denne virksomheten. Over- og underskudd skal tilbakeføres/inndeckes innen tre til fem år. Ideelt sett bør IVARs virksomhet planlegges med et mindre årlig overskudd for å sikre en tilfredsstillende likviditet. De siste årene har IVAR hatt god likviditet med et akkumulert overskudd innen vann og avløp som har balansert et tilsvarende underskudd for renovasjon. De store kostnadsøkningene knyttet til renter og strøm i 2022 har imidlertid spist opp fondsmidler og gjort at vi nå går inn i en økonomiplanperiode med en krevende likviditetsmessig situasjon. Økonomiplan 2023 – 2027 legger opp til årlige overskudd, slik at man i løpet av planperioden skal gjenvinne en tilfredsstillende balanse mellom kostnader og inntekter.

3.4 VANN

Planlagte investeringer:

INVESTERING VANN	2023	2024	2025	2026	2027	Prosj.totalt*
DIVERSE INVESTERINGER VANN	25 350 000	0	0	0	0	25 350 000
NY RAVANNSFORSYNING	0	0	25 000 000	160 000 000	160 000 000	560 000 000
NY HOVEDVANNLEDNING VEST	240 000 000	300 000 000	142 000 000	0	0	1 500 000 000
HØYDEBASSENG HÅLAND	40 000 000	10 000 000	0	0	0	122 000 000
TRYKKØKNINGSSTASJON STRANDASTØ / ÅRHAUG	0	6 000 000	12 000 000	0	0	20 000 000
OPPGRADERING DK-ANLEGG VANN, LEDNINGSNETT	3 000 000	1 500 000	0	0	0	10 500 000
FORSYNINGSLLEDNING RØYNEBERG-HOGSTAD	10 000 000	30 000 000	25 000 000	0	0	70 000 000
OPPRUSNING DAM STOREVATN	5 000 000	10 000 000	60 000 000	60 000 000	0	140 000 000
VANNLEDNING ØVRE BARKVEDVEGEN - SPØTAHAUGEN	4 000 000					4 000 000
UTBEDRING NATRUSTEIFASADE LANGEVATN	4 500 000					4 500 000
OPPGRADERING ELEKTRO ANLEGG VANN	1 000 000					1 000 000
TOTALT VANN	332 850 000	357 500 000	264 000 000	220 000 000	160 000 000	2 457 350 000
INVESTERING FELLES	2023	2024	2025	2026	2027	SUM
FELLS VA-INVESTERINGER	1 600 000					1 600 000
FELLES IKT-INVESTERINGER	6 650 000					6 650 000
TOTALT FELLES	8 250 000	0	0	0	0	8 250 000

*) Prosjekt totalt er prosjektsum inkl. bevilgninger før eller etter planperioden 2023 - 2027.

3.4.1 Priser

Prisen på vann beregnes ut ifra to faktorer; En variabel del som baserer seg på faktisk forbruk (fordelt pr. m³), og et fastledd som baserer seg på 40 prosent av de totale kostnadene (fordelt pr. innbygger).

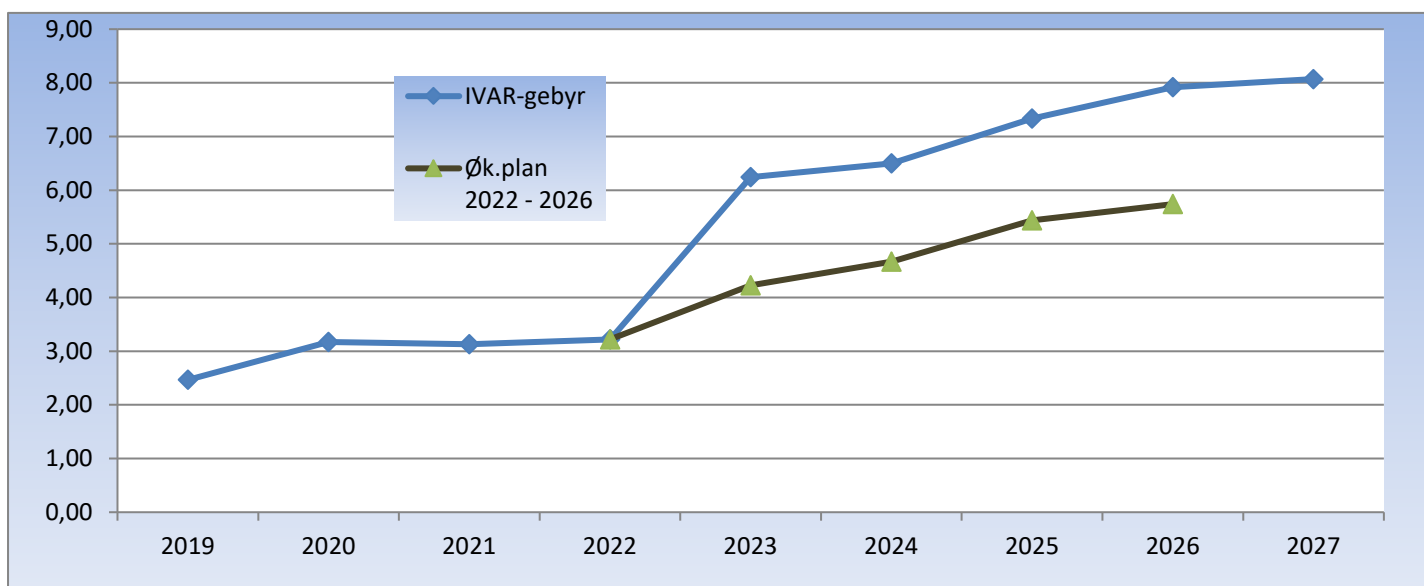
Alle eierkommunene bortsett fra Suldal får vann fra IVAR. For kommende planperiode forutsettes det 45 000 000 m³ levert vann i 2023 og en økning til 46 100 000 m³ i 2027 i takt med forventet innbygger økning. Historikk og prognose viser følgende signalpriser i planperioden:

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
VANNPRIS									
Variabel pris pr. m ³	1,44	1,88	1,88	1,88	3,74	3,89	4,39	4,74	4,83
Fastledd pr. innbygger	132	169	169	169	314	328	370	399	407

Som vi ser, har gebyrene de siste årene ligget flatt og under årlig selvkostpris ved bruk av tidligere års overskudd. Fra og med 2023 har vi ikke lenger et overskudd å tære på, og når vi i tillegg må ta høyde for stor økning i strøm- og rentekostnader, får gebyrsatsene en høy økning fra 2022 til 2023.

Vanngebyrene påvirkes dessuten av økte kapitalkostnader knyttet til nye investeringer i planperioden. Gebyrøkningen er nødvendig for å dekke inn framtidige volumøkninger, forbedret vannkvalitet og økt leveringssikkerhet.

Omregnet til kr pr. m3 levert vann får vi en prisutvikling slik det framgår av grafen nedenfor.

Økt rentenivå er hovedårsaken til at gebyrøkningen for vann er høyere enn det som ble anslått i forrige økonomiplan. Høyere strømpris og generelt høyere prisstigning gir også betydelig kostnadsøkning. Forventet redusert strømpris i 2024 gir en positiv effekt på gebyret.

For hele planperioden kan årlig økning utover prisstigning i gjennomsnitt anslås til ca. kr 316 pr. husstand.

3.4.2 Økonomisk prognose

Følgende økonomiske utvikling forventes for hovedområde vann:

VANN	2023	2024	2025	2026	2027
Inntekter	318 411 000	333 458 000	373 975 000	403 909 000	413 913 000
Driftskostnader	132 528 000	128 239 000	131 830 000	135 521 000	139 316 000
Avskrivninger	74 878 000	77 103 000	99 660 000	120 313 000	123 361 000
Finanskostnader	107 621 000	123 548 000	137 706 000	143 077 000	146 014 000
Resultat	3 384 000	4 568 000	4 779 000	4 998 000	5 222 000

Ny hovedvannforsyning og ny råvannskilde er hovedårsaker til økning i avskrivninger og finanskostnader i tillegg til at rentenivået øker. Driftskostnadene går ned i 2024 fordi det forventes at strømprisene vil gå ned. Det legges opp til et mindre årlig overskudd for å kunne håndtere utfordret utforutsette forhold og styrke selskapets likviditet.

3.5 AVLØP

3.5.1 Planlagte investeringer

INVESTERING AVLØP	2023	2024	2025	2026	2027	Prosj.totalt*)
GRYTNES OG TAU AVLØPSRENSEANLEGG	0	0	0	0	100 000 000	240 000 000
LUKTHÅNTERING SNJ	5 000 000	0	0	0	0	37 000 000
FORBIKJØRINGSLOMME FV44 GRØDALAND	0	5 000 000	0	0	0	8 000 000
OPPGRADERING BIOGASSANLEGGET SNJ	1 000 000	5 000 000	39 000 000	0	0	50 000 000
NÆRBØ RENSEANLEGG - PLANLEGGING	0	0	0	0	0	2 000 000
LEDNINGSANLEGG VIK	0	0	0	0	50 000 000	129 900 000
BUFFERTANK SNJ	0	5 000 000	10 000 000	0	0	25 000 000
OMLEGGING PUMPELEDNING STRANDGATA	25 000 000					25 000 000
AVLØPSLEDNING LURA, KRYSSING STAVANGERVEGEN	6 000 000					6 000 000
OPPGRADERING ELEKTRO ANLEGG AVLØP	1 000 000					1 000 000
AVLØPSLEDNING GRANNES (KOLLEKTIVAKSE)	1 500 000					15 000 000
INVESTERINGER SNJ	8 800 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	68 800 000
INVESTERINGER REGIONALLE RENSEANLEGG	21 500 000	0	0	0	0	21 500 000
TOTALT	69 800 000	30 000 000	64 000 000	15 000 000	165 000 000	629 200 000

*) Prosjekt totalt er prosjektsum inkl. bevilgninger før eller etter planperioden 2023 - 2027.

Grytnes og Tau avløpsrenseanlegg og ledningsanlegg Vik er forskjøvet noe ut i tid. *Prosjektene Buffertank SNJ og Oppgradering biogassanlegg SNJ* utløses både av IKS-tjenestene og delvis også av IVARs ambisjon om å motta næringssubstrater for å kunne utnytte ledig kapasitet på Sentralrenseanlegget for Nord-Jæren. Dette vil også kunne bidra til bedre prosesser og økt biogassproduksjon for videresalg eller egenbruk. Alle drifts- og kapitalkostnader knyttet til næringsaktiviteten vil imidlertid bli belastet næring.

3.5.2 Priser

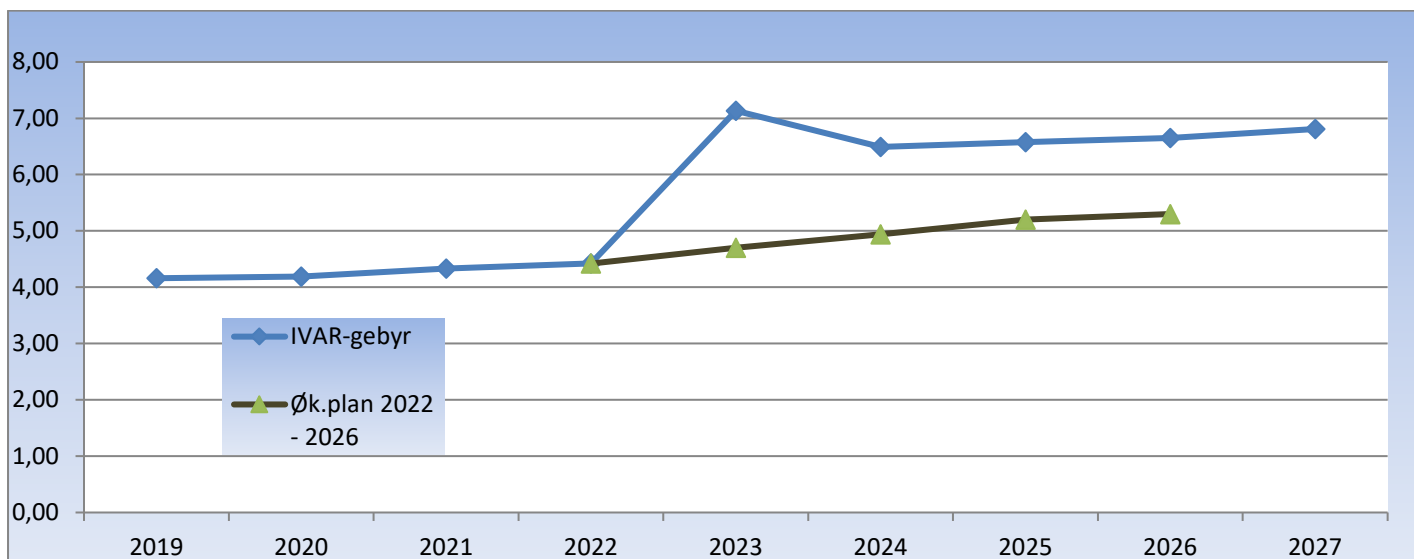
Prisen på avløp beregnes ut ifra to faktorer. En variabel del som baserer seg på faktisk behandlet mengde (fordelt pr. m³), og et fastledd som baserer seg på 40 prosent av de totale kostnadene (fordelt pr. innbygger).

Alle eierkommunene får sitt avløp behandlet av IVAR, med unntak av Kvitsøy og Suldal. På grunnlag av analyse av mottatt avløpsvann i 2022 og de siste foregående årene forutsettes det 52 000 000 m³ for hele planperioden. Forventet mottak av avløpsvann er vanskelig å anslå fordi mengdene i stor grad påvirkes av nedbørsmengder. Historikk og prognose viser følgende signalpriser i planperioden:

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
AVLØPSPRIS									
Variabel pris pr. m ³	2,64	2,60	2,60	2,60	4,29	3,89	3,95	3,99	4,09
Fastledd pr. innbygger	271	271	271	271	416	376	380	382	389

Som vi ser, har gebyrene de siste årene ligget flatt og under årlig selvkostpris ved bruk av tidligere års overskudd. Fra og med 2023 har vi ikke lenger et overskudd å tære på og når vi i tillegg må ta høyde for stor økning i strøm- og rentekostnader, får gebyrsatsene en tilsvarende høy økning. Prosessanlegg og pumpestasjoner har i stor grad strøm som energikilde, og avløpsgebyrene er derfor spesielt følsomme for høyere strømpris. Gebyrene forutsettes å gå ned i 2024, fordi det legges til grunn lavere strømprisnivå litt fram i tid.

Omregnet til kr pr. m3 mottatt avløpsvann får vi en prisutvikling slik det framgår av grafen nedenfor.

Høyere strømpris og økt rentenivå er hovedårsaken til at gebyrøkning for avløp er høyere enn det som ble anslått i forrige økonomiplan. Det legges til grunn redusert strømpris i planperioden med en positiv effekt på gebyret fom. 2024.

Pr. husstand kan IVARs andel av avløpsgebyret pr. år anslås å øke med i gjennomsnitt kr 155 pr år for hele planperioden når det justeres for prisstigning.

3.5.3 Økonomisk prognose

Følgende økonomiske utvikling forventes for hovedområde AVLØP:

AVLØP	2023	2024	2025	2026	2027
Inntekter	585 639 000	558 132 000	569 021 000	579 150 000	594 014 000
Driftskostnader	429 939 000	411 977 000	423 512 000	435 370 000	447 560 000
Avskrivninger	78 700 000	79 716 000	81 124 000	80 414 000	81 775 000
Finanskostnader	64 106 000	63 055 000	62 122 000	60 200 000	60 584 000
Resultat	12 894 000	3 384 000	2 263 000	3 166 000	4 095 000

Driftskostnadene går ned i 2024 fordi det forventes at strømprisene vil gå ned. Det legges opp til et årlig overskudd for å kunne håndtere utfordringer og styrke selskapets likviditet.

3.6 RENOVASJON

3.6.1 Planlagte investeringer

INVESTERING RENOVASJON/GJENVINNING	2023	2024	2025	2026	2027	Prosj.totalt*)
INVESTERING, FORUS & SELE	7 350 000					7 350 000
INVESTERING GJENVINNINGSTASJONER	500 000					500 000
INVESTERING REGIONALE GJENVINNINGSTASJONER	3 900 000					3 900 000
INVESTINGER INNSAMLING	1 700 000					1 700 000
INVESTINGER GRØDALAND	3 050 000					3 050 000
HOGSTAD AVFALLSANLEGG	3 700 000					3 700 000
GARDEROBE OG KONTOR FORUS GJ.V.ST.	9 000 000					11 000 000
OPPGRADERING ELEKTRO ANLEGG RENOVASJON	2 000 000					2 000 000
OMBRUKSSENTER FORUS	1 000 000					1 000 000
OPPGRADERING ELEKTRO ANLEGG RENOVASJON	1 000 000					1 000 000
TOTALT	33 200 000	0	0	0	0	35 200 000

*) Prosjekt totalt er prosjektsum inkl. bevilgninger før eller etter planperioden 2023 - 2027.

3.6.2 Priser

Prisene innen renovasjon beregnes så langt det er mulig ut fra selvkost pr. fraksjon. Farlig avfall og drift av gjenvinningsstasjonene fordeles med et fastledd pr. innbygger. Fastleddet som skal dekke gjenvinningsstasjonene vil bli fordelt etter faktisk bruk av innbyggerne fra hver kommune (bruksundersøkelse gjennomføres tre ganger årlig).

Prising av ulike fraksjoner bestemmes av en lang rekke variabler. Dette kan være direkte kostnader, miljøhensyn, markedsforhold, offentlige krav, m.m. Enkelte fraksjoner, som papir, treflis og metall kan variere kraftig fra år til år, mens de store fraksjonene som restavfall og våtorganisk leveres på langsiktige avtaler eller drives i egenregi.

Renovasjonspriser 2023 og anslag for 2024 - 2027:

Følgende fraksjoner faktureres kommunene:

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Restavfall	1 260	1 500	2 000	2 194	2 038	2 100	2 100	2 400	2 500
CO2-avgift				106	262	400	500	300	400
Restavfall inkl. CO2-avgift				2 300	2 300	2 500	2 600	2 700	2 900
Våtorganisk	1 575	1 800	2 000	2 200	2 400	2 400	2 400	2 400	2 400
Papir	-100	-100	-100	-	-100	-100	-100		
Plast	-50	-50	-50	-50	-300	-300	-300		
Glass/metall	185	190	195	200	205	205	205	210	210
Gjenvinningsstasjon (kr/m3)	130	135	140	140	145	145	145	150	150
Gjenvinningsstasjon hageavfall (kr/m3)	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Farlig avfall (kr/innbygger)	19	19	20	21	21	22	22	23	23
Hageavfall	652	652	550	565	582	599	617	636	636
Grovavfallsinnsamling restavfall	1 260	1 500	1 600	1 645	1 693	1 750	1 800	1 850	1 850
Grovavfallsinnsamling kildesortert	546	563	580	596	613	632	650	670	670
Drift gjenvinningsstasjoner	32 950 000	35 500 000	36 592 000	37 616 000	40 726 000	43 927 000	45 223 000	45 580 000	45 580 000

Priser for 2023 og videre fremover følger i hovedsak fjorårets økonomiplan, og det er ikke lagt opp til ytterligere økninger utover det som ble signalisert i fjor. Brannen på ettersorteringsanlegget gjør at tidligere varslet gebyrøkning for restavfall avventes til 2026 da vi forventer å være i gang med gjenoppbygget anlegg.

Styret har gitt signaler om at nye brannrisikovurderinger mm. skal gjøres før endelig beslutning om gjenoppbygging av ettersorteringsanlegget gjøres i styret og i representantskapet. I langtidsdelen av denne økonomiplanen legges gjenoppbygging av ettersorteringsanlegg til grunn.

Fra og med 2022 ble det innført et nasjonalt krav om CO2-avgift for forbrenningsanlegg. IVAR har valgt å ikke kreve inn CO2-avgiften særskilt i 2022, og heller ikke i 2023. Dette er imidlertid en kostnad som forventes å øke i årene framover og gi økt selvkost som må viderefaktureres kommuner/abbonnenter.

Det er også fra nasjonalt hold gitt signaler om årlig økning i CO2-avgiften, og vi har lagt inn jevn økning. Som følge av ettersorteringsanleggets utsortering av plast og redusert klimagasseffekt ved forbrenning, har IVAR fått en rabatt på CO2-avgiften på 52 prosent. Som det framgår av tabellen, reduseres CO2-avgiften i 2026 fordi vi legger til grunn at vi igjen vil oppnå rabatt for IVAR-avfallet som følge av stor grad av utsortert plast når ettersorteringsanlegget forventes å være i drift igjen.

IVAR samarbeider nå med kommunene om fjerning av hageavfall fra brun dunk. Det forventes at dette tiltaket de kommende årene kan påvirke pris for våtorganisk/matavfall levert til Grødalaland.

Kommunene faktureres for drift av gjenvinningsstasjonene på Forus og Sele, siden brukerbetaling kun dekker rundt en tredjedel av kostnaden.

Tabellen ovenfor viser prognose for de største fraksjonene frem til 2027.

3.6.3 Økonomisk prognose

Følgende økonomiske utvikling forventes for hovedområde renovasjon:

RENOVASJON	2023	2024	2025	2026	2027
Inntekter	412 413 000	426 461 000	438 402 000	500 677 000	514 696 000
Driftskostnader	324 765 000	331 858 000	341 150 000	400 702 000	411 922 000
Avskrivninger	19 477 000	18 727 000	18 801 000	46 153 000	45 022 000
Finanskostnader	41 446 000	40 222 000	38 433 000	36 371 000	34 449 000
Resultat	26 725 000	35 654 000	40 018 000	17 451 000	23 303 000

Brannen på ettersorteringsanlegget på Forus 22.07.2022 gjør at håndtering av restavfall gjøres uten maskinell sortering. Dette gir betydelig lavere driftskostnader, men på den annen side reduseres også inntektssiden. For 2023 holdes restavfallsgebyret på sammen nivå som 2022, selv om det i forrige økonomiplan ble lagt opp til økning.

I økonomiplanen legger vi til grunn oppstart av gjenoppbygget sorteringsanlegg i 2026. Det er gjort konservative anslag for de økonomiske prognosene i forbindelse med oppstart av det nye sorteringsanlegget.

Innen renovasjon/gjenvinning er det de siste årene opparbeidet et underskudd som følge av oppstart av ettersorteringsanlegget på Forus og matavfallsbehandling på Grødalaland. Det er derfor lagt inn økning i gebyrene for drift gjenvinningsstasjoner, restavfall og matavfall fra 2020.

Som det framgår av tabellen ovenfor legges det opp til overskudd de kommende årene, slik at man i slutten av planperioden vil ha dekket inn akkumulert underskudd og opparbeidet et visst overskudd for selvkostområde renovasjon. Markedsmessige forhold og avfallsmengder vil imidlertid påvirke gebyrutviklingen som vil bli vurdert nøye i årene som kommer.

3.7 KOMMUNE-VAR OG NÆRING

- Kommune-VAR

IVAR har i flere år hatt avtale om utvidet samarbeid innen vann, avløp og renovasjon med noen av eierkommunene. For tiden gjelder det Strand, Hjelmeland og Kvitsøy kommuner.

Det dreier seg om både drift og gjennomføring av investeringsprosjekter som viderefaktureres i sin helhet. Dette er utskilt fra IVARs kjernevirksomhet slik det framgår av oppsummeringen av økonomiplanen nedenfor.

KOMMUNE-VAR	2023	2024	2025	2026	2027
DRIFTSINNTEKTER	32 187 000	33 088 000	34 014 000	34 966 000	35 945 000
DRIFTSKOSTNADER	32 187 000	33 088 000	34 014 000	34 966 000	35 945 000
RESULTAT KOMMUNE-VAR	0	0	0	0	0

- Næring

IVAR mottar avfall og ulike substrater fra næringslivet, og denne delen skal inntekts- og kostnadmessig skilles ut fra selvkostdelen og føres på resultatområde for næring. Datterselskapet IVAR Næring AS er selskapet som fakturerer næringslivkundene. Det er imidlertid IVAR IKS som utfører tjenestene til næring på IKSets anlegg. Kostnadene knyttet til næringsvirksomheten viderefaktureres IVAR Næring AS gjennom avtaler i tråd med aksjelovens bestemmelser. Næringsaktiviteten i IVAR IKS framgår særskilt i hovedoversikten.

NÆRING	2023	2024	2025	2026	2027
DRIFTSINNTEKTER	28 815 000	29 622 000	30 511 000	31 426 000	32 369 000
DRIFTSKOSTNADER	27 102 000	27 861 000	28 641 000	29 443 000	30 267 000
RESULTAT NÆRING	1 713 000	1 761 000	1 870 000	1 983 000	2 102 000

3.8 IVAR – RENOVASJON RYFYLKE

IVAR Renovasjon Ryfylke har ansvar for renovasjon for kommunene Suldal, Hjelmeland og Strand. Renovasjonsordningen for disse kommunene organiseres som et eget selvkostområde.

RENOVASJON RYFYLKE	2023	2024	2025	2026	2027
DRIFTSINNTEKTER	79 320 000	83 286 040	85 618 000	88 015 000	90 479 000
DRIFTSKOSTNADER	73 644 000	75 706 000	77 826 000	80 005 000	82 245 000
AVSKRIVNINGER	3 870 000	3 531 000	3 326 000	3 019 000	2 729 000
KALKULATORISK RENTE	1 202 000	1 193 000	1 017 000	848 000	681 000
RESULTAT RENOVASJON RYFYLKE	604 000	2 856 040	3 449 000	4 143 000	4 824 000
BALANSEFØRING SELVKOSTFOND	-604 000	-2 856 040	-3 449 000	-4 143 000	-4 824 000
RESULTAT ETTER BALANSEFØRING	0	0	0	0	0

IVAR – Renovasjon Ryfylke har hatt en kostnadsøkning de siste årene på grunn av nye sorteringsordninger i innsamlingen med utplassering av flere dunker. I tillegg kommer økte strøm- og rentekostnader, samt høy generell prisøkning som også treffer IVAR. Resultatet av disse forholdene er at det er opparbeidet et akkumulert underskudd.

For å håndtere disse økonomiske utfordringene er det foreslått at renovasjonsgebyret for husholdningsabonnenter øker med 15 prosent i 2023, 5 prosent i 2024 og kun ordinær prisjustering i resten av perioden. Se også egen gebyrsak for Renovasjon Ryfylke.

4 OPPSUMMERING AV ØKONOMIPLAN 2023 – 2027

SELVKOST						
INVESTERINGER	PERIODEN	2023	2024	2025	2026	2027
VANN	1 334 350 000	332 850 000	357 500 000	264 000 000	220 000 000	160 000 000
AVLØP	343 800 000	69 800 000	30 000 000	64 000 000	15 000 000	165 000 000
RENOVASJON	33 200 000	33 200 000	0	0	0	0
FELLES	8 250 000	8 250 000	0	0	0	0
TOTALT	1 719 600 000	444 100 000	387 500 000	328 000 000	235 000 000	325 000 000
DRIFTSINTEKTER						
		2023	2024	2025	2026	2027
VANN		318 411 000	333 458 000	373 975 000	403 909 000	413 913 000
AVLØP		585 638 000	558 132 000	569 021 000	579 150 000	594 014 000
RENOVASJON		412 413 000	426 461 000	438 402 000	500 677 000	514 696 000
TOTALT		1 316 462 000	1 318 051 000	1 381 398 000	1 483 736 000	1 522 622 999
DRIFTSKOSTNADER						
		2023	2024	2025	2026	2027
VANN		132 528 000	128 239 000	131 830 000	135 521 000	139 316 000
AVLØP		429 939 000	411 977 000	423 512 000	435 370 000	447 560 000
RENOVASJON		324 765 000	331 858 000	341 150 000	400 702 000	411 922 000
TOTALT		887 232 000	872 074 000	896 492 000	971 593 000	998 798 000
AVSKRIVNINGER						
		2023	2024	2025	2026	2027
VANN		74 878 000	77 103 000	99 660 000	120 313 000	123 361 000
AVLØP		78 700 000	79 716 000	81 124 000	80 414 000	81 775 000
RENOVASJON		19 477 000	18 727 000	18 801 000	46 153 000	45 022 000
TOTALT		173 055 000	175 546 000	199 585 000	246 880 000	250 158 000
KALKULATORISK RENTE						
		2023	2024	2025	2026	2027
VANN		107 621 000	123 548 000	137 706 000	143 077 000	146 014 000
AVLØP		64 106 000	63 055 000	62 122 000	60 200 000	60 584 000
RENOVASJON		41 446 000	40 222 000	38 433 000	36 371 000	34 449 000
TOTALT		213 173 000	226 825 000	238 261 000	239 648 000	241 047 000
RESULTAT SELVKOST						
		2023	2024	2025	2026	2027
VANN		3 384 000	4 568 000	4 779 000	4 998 000	5 222 000
AVLØP		12 893 000	3 384 000	2 263 000	3 166 000	4 095 000
RENOVASJON		26 725 000	35 654 000	40 018 000	17 451 000	23 303 000
SELVKOSTRESULTAT		43 002 000	43 606 000	47 060 000	25 615 000	32 620 000
BRUK AV TIDL. ÅRS OVERSKUDD				-7 042 000	-8 164 000	-32 620 000
OPPBYGGING OVERSKUDD						
OPPBYGGING UNDERSKUDD						
INNDEKNING AV TIDL. ÅRS UNDERSK.		-43 002 000	-43 606 000	-40 018 000	-17 451 000	
SELVKOST ETTER BALANSEFØRING		0	0	0	0	0
KOMMUNE-VAR						
		2023	2024	2025	2026	2027
DRIFTSINTEKTER		32 187 000	33 088 000	34 014 000	34 966 000	35 945 000
DRIFTSKOSTNADER		32 187 000	33 088 000	34 014 000	34 966 000	35 945 000
RESULTAT KOMMUNE-VAR		0	0	0	0	0
RENOVASJON RYFYLKE						
		2023	2024	2025	2026	2027
DRIFTSINTEKTER		79 320 000	83 286 040	85 618 000	88 015 000	90 479 000
DRIFTS- OG KAPITALKOSTNADER		78 716 000	80 430 000	82 169 000	83 872 000	85 655 000
RESULTAT RENOVASJON RYFYLKE		604 000	2 856 040	3 449 000	4 143 000	4 824 000
BALANSEFØRING SELVKOSTFOND		-604 000	-2 856 040	-3 449 000	-4 143 000	-4 824 000
RESULTAT ETTER BALANSEFØRING		0	0	0	0	0
NÆRING						
		2023	2024	2025	2026	2027
DRIFTSINTEKTER		28 815 000	29 622 000	30 511 000	31 426 000	32 369 000
DRIFTSKOSTNADER		27 102 000	27 861 000	28 641 000	29 443 000	30 267 000
RESULTAT NÆRING		1 713 000	1 761 000	1 870 000	1 983 000	2 102 000
FINANSPOSTER						
		2023	2024	2025	2026	2027
RENTEUTGIFTER		-217 786 000	-233 740 000	-246 987 000	-248 985 000	-250 423 000
RENTEINTEKTER		965 000	965 000	965 000	965 000	965 000
MOTPOST KALKYLERENTE		215 564 000	226 825 000	238 261 000	239 648 000	241 047 000
NETTO FINANSPOSTER		-1 257 000	-5 950 000	-7 761 000	-8 372 000	-8 411 000
RESULTAT IVAR IKS		456 000	-4 189 000	-5 891 000	-6 389 000	-6 309 000